

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/109/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7222202097
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7222202097.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej a Mgr. Miloša Greguša v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého B. E. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: otca I. E. nar. X.X.XXXX bývajúceho v T. na J. ulici č. XX zastúpeného JUDr. Martinom Friedrichom advokátom so sídlom advokátskej kancelárie v Košiciach na Floriánskej ulici č. 19 a matky T. E. nar. XX.XX.XXXX prihlásenej k trvalému pobytu v T. na J. ulici č. XX t.č. bývajúcej v Nemecku v Y. na ulici S. T. č. XX a na Slovensku vo E. na T. ulici č. XX v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č.k. 19P/25/2022-62 zo dňa 17.3.2022 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e uznesenie Okresného súdu Košice II č.k. 19P/25/2022-62 zo dňa 17.3.2022 vo výroku o výchove a výžive maloletého B. a o nahradení súhlasu matky na zápis maloletého do predškolského zariadenia.

M e n í uznesenie Okresného súdu Košice II č.k. 19P/25/2022-62 zo dňa 17.3.2022 vo výroku, ktorým bol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia v prevyšujúcej časti zamietnutý tak, že:

Matka je oprávnená stretávať sa s maloletým B. každý prvý utorok v mesiaci v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod., každý prvý štvrtok v mesiaci od 15:00 hod. do 18:00 hod., každý druhý utorok v mesiaci v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý druhý štvrtok v mesiaci od 15:00 hod. do 18:00 hod. s miestom prevzatia dieťaťa v predškolskom, resp. školskom zariadení, ktoré maloletý aktuálne navštevuje a s miestom odovzdania dieťaťa v mieste bydliska otca.

Matka je oprávnená stretávať sa s maloletým B. každú prvú sobotu v mesiaci v čase od 9:00 hod. do 18:00 hod., každú prvú nedeľu v mesiaci od 9:00 hod. do 18:00 hod., každú druhú sobotu v mesiaci v čase od 9:00 hod. do 18:00 hod. a každú druhú nedeľu v mesiaci od 9:00 hod. do 18:00 hod. s miestom prevzatia a odovzdania dieťaťa v mieste bydliska otca.

Otec je povinný maloletého B. na styk s matkou riadne pripraviť.

Matka je povinná informovať otca aspoň päť dní vopred o jej plánovanom príchode na Slovensko a o predpokladanom trvaní jej pobytu na Slovensku.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením Okresného súdu Košice II č.k. 19P/ 25/2022-62 zo dňa 17.3.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zveril mal. B. do osobnej starostlivosti otca, a to až do právoplatného skončenia konania sp. zn. 19P/20/2022. Matke uložil povinnosť počas trvania neodkladného opatrenia prispievať na výživu mal. B. mesačným výživným v sume 100 Eur vždy do

15.dňa v mesiaci vopred, otcovi. V prevyšujúcej časti návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Zároveň nahradil súhlas matky na zápis maloletého do predškolského zariadenia.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že z predložených listinných dôkazov mal preukázané, že matka sa už raz dopustila medzinárodného únosu, pričom naďalej vytvára prekážky pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého v mieste jeho pobytu, pokiaľ neumožní maloletého zapísať do predškolského zariadenia a bráni jeho prihláseniu do systému verejného zdravotného poistenia na Slovensku. Poukázal na to, že maloletý bol navrátený do miesta svojho obvyklého pobytu až po rozhodnutí príslušného súdu v Nemecku. Po návrate maloletého na Slovensko matka opakovane prejavila svoj zámer odísť s ním natrvalo naspäť do Nemecka bez súhlasu otca, pričom s otcom by sa mohol stýkať len počas prázdnin. Zo správy z prešetrenia pomerov v rodine vyplynulo, že orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately realizoval rozhovor s maloletým, ktorý sa opakovane vyjadril, že chce ostať na Slovensku, nakoľko tu má rodinu a zázemie. Uvedené skutočnosti súd prvej inštancie považoval za dostatočne relevantné pre dočasné zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca, v ktorého starostlivosti neboli zistené žiadne prekážky. Pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti matky vychádzal z toho, že matka si voči maloletému zákonnú vyživovaciu povinnosť neplnila žiadnym spôsobom, pričom otec bol v dôsledku celodennej starostlivosti o maloletého, ktorého nemohol z dôvodu na strane matky umiestniť do predškolského zariadenia nezamestnaný. Uvedené okolnosti podľa názoru súdu prvej inštancie dostatočne osvedčujú, že výživa a zabezpečenie základných potrieb pre maloletého môžu byť ohrozené. Z uvedeného dôvodu nariadil matke prispievať na výživu maloletého výživným v sume 100 Eur, čo zabezpečí len nevyhnutný rozsah uspokojenia potrieb maloletého. V prevyšujúcej časti považoval návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia za nedôvodný, preto ho zamietol. Otec žiadal určiť výživné v sume 150 Eur. Čo sa týka úpravy styku, pobyt matky na Slovensku je nepredvídateľný a z konania otca nevyplýva, že by bránil snahe matky stýkať sa so synom, pretože sám navrhol upraviť rozsah styku. Uviedol, že v danom prípade absentuje naliehavá potreba úpravy. Konštatoval, že zastupovanie a správa majetku maloletého patria medzi základné rodičovské práva a povinnosti a bez riadne vykonaného dokazovania nie je možné zasiahnuť do uvedených práv v zmysle návrhu otca. Každému rodičovi patrí právo maloletého zastupovať a spracovať jeho majetok v bežných veciach aj samostatne, preto v uvedenej časti návrh vyhodnotil ako nedôvodný. Súd prvej inštancie vzhľadom na uvedené okolnosti zároveň aj bez návrhu považoval za nevyhnutné nahradiť súhlas matky na zápis maloletého do predškolského zariadenia, čím odstránil prekážku na predškolské vzdelávanie a vytvoril priestor na zabezpečenie vzdelávacích potrieb maloletého a úpravy majetkových pomerov otca.

3. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka, považuje ho za nezákonné a predčasne vydané. Namietala, že súd prvej inštancie ho založil na tvrdeniach otca, ktoré neboli dostatočne verifikované a nemal ustálený skutočný stav veci ani na účely jeho nariadenia. Je toho názoru, že rozhodol nezákonne, keď bez návrhu rozhodol neodkladným opatrením o podstatnej veci dieťaťa v zmysle § 35 Zákona o rodine. Zároveň je tento výrok neurčitý, lebo neobsahuje označenie konkrétneho zariadenia, do ktorého má byť dieťa prihlásené. V konečnom dôsledku je nadbytočný, lebo otec s jej súhlasom disponoval. Rovnako za nezákonný považuje výrok o určení výživného v nevyhnutnom rozsahu v sume 100 Eur mesačne, lebo ide o svojvoľné rozhodnutie bez opory vo vykonanom dokazovaní a bez dostatočného odôvodnenia. Nie je zrejmé, z akého dôvodu súd neurčil neodkladným opatrením výživné v inej sume. Nie je jej jasné ani to, na základe čoho mal za preukázané, že otec nepracuje kvôli tomu, že dieťa nenavštevuje materskú školu. Taktiež jej nie je zrejmé, ako ustálil jej možnosti, schopnosti a majetkové pomery na účely určenia výživného od nej v nevyhnutnom rozsahu. Uviedla, že maloletý je od rozhodnutia nemeckého súdu o jeho návrate na územie SR vo faktickej starostlivosti otca. Dôvodom je, že sa bezprostredne po tomto rozhodnutí nevedela vrátiť na Slovensko a mať dieťa vo svojej osobnej starostlivosti. Od toho času si upravila pomery tak, aby vedela na Slovensku byť prvú polovicu každého mesiaca a osobne sa starať o syna, s ktorým ju spájajú silné citové väzby, o ktorého sa vždy riadne starala, ktorý bol v jej osobnej starostlivosti nepretržite v Nemecku od 1.9.2020 do 9.2.2022, ktorého otec aktuálne proti nej negatívne ovplyvňuje, manipuluje ním a neumožňuje jej, aby sa s ním stýkala. Zdôraznila, že do Nemecka so synom vycestovala s povolením otca, ktoré nebolo časovo limitované. Ako dôkaz predložila vyhlásenie otca zo dňa 26.8.2020 z notársky overeným podpisom, ktorým jej udeľuje povolenie k prihláseniu maloletého na prechodný pobyt v Nemecku. Za dôležité považuje uviesť, že rozhodne nemá v úmysle dieťa premiestniť do Nemecka. Bolo by to nelogické keď vie, že už raz bol mal. B. nemeckým súdom navrátený na Slovensko a zároveň by sa absolútne diskvalifikovala v slovenských poručenských konaniach. Je toho názoru, že do rozhodnutia vo veci samej je najvhodnejšou formou starostlivosti o dieťa striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov. Obaja sú

rodičovsky spôsobilí, obaja majú o starostlivosť o dieťa záujem s tým, že otec ju absolútne vytesňuje zo života dieťaťa po jeho návrate z Nemecka. Svoje pomery si upravila tak, aby pol mesiaca vedela byť na Slovensku a osobne sa o dieťa starať. K tomu pripojila potvrdenie svojho nemeckého zamestnávateľa. Zároveň sa prihlásila na Slovensku na vysokú školu. Poukázala na to, že počas rodičovskej dovolenky nepociťovala podporu od otca, naopak, pociťovala ponižovanie, nedocenenie, preto sa aj rozhodla odísť do zahraničia, s dovolením otca začala od septembra 2020 žiť v Nemecku. Maloletý tam riadne chodil do škôlky. Počas ich života v Nemecku bol otec za nimi niekoľkokrát na návšteve, býval v jej domácnosti. Aj tam ju ponižoval a zhadzoval pred dieťaťom. Maloletého otvorene a pred ňou proti nej popudzoval. Keď maloletý vystúpil s nejakou od otca prevzatou hláškou proti nej, tak ho otec za to ešte aj pochválil. Návštevy otca trpela v Nemecku len kvôli synovi. Na želanie otca bol maloletý na Slovensku od 9.1.2021 do 1.3.2021. Už vtedy mal otec presvedčať maloletého, aby jej povedal, že chce zostať bývať na Slovensku. Maloletý to povedal pred otcom s trasúcim hlasom. V júni 2021 sa celá situácia s dieťaťom a nátlakom so slovami otca „už ostane u mňa a ty si pracuj v Nemecku“ stupňovala natoľko, že medzitým informovala Sociálny úrad v Nemecku, že čo a aké kroky má podniknúť, ak sa nevedia dohodnúť, kde má dieťa žiť. Bála sa toho, že otec kedykoľvek príde do Nemecka a dieťa jej zoberie. Konštatovala, že v Nemecku venovala maloletému všetky svoje voľné chvíle, maloletý sa cítil dobre. V škôlke robil veľké pokroky v jazyku, čo potvrdil aj sociálny pracovník. Ona maloletému dávala najavo, že má najlepšieho otecka na svete a najlepšiu mamu na svete a je ich vysnívané dieťaťko. Vo voľnom čase pre otca kreslili obrázky a syn mal v izbe vlastný kufrík na darčeky pre ocka. Dva víkendy v mesiaci ku nim chodila R., jeho sedemročná najlepšia kamarátka, s ktorou sa dokázali hrať od rána do večera. To dievčatko prosilo svoju mamu, aby mohla ísť na Slovensku B. pozrieť. Ďalší kamarát zo škôlky, podľa vyjadrenia jeho matky, nevedel večer zaspáť, pretože neveril, že B. do škôlky už nepríde. Uviedla, že by si želala, aby s maloletým mohla žiť v Nemecku a všetky prázdniny by maloletý trávil s otcom na Slovensku. Je presvedčená, že maloletý by bol oveľa šťastnejší, ako teraz. Ak na to však otec nepristúpi, navrhuje realizovať striedavú osobnú starostlivosť na Slovensku, kam by vždy na 15 dní v mesiaci so súhlasom nemeckého zamestnávateľa cestovala. So svojim zamestnávateľom sa dohodla, že nasledujúce mesiace sa bude prvých 15 dní v mesiaci nachádzať na Slovensku a zvyšné dva týždne bude pracovať v Nemecku. Počas jej starostlivosti bude s maloletým v rodičovskom rodinnom dome vo E.. Zdôraznila, že aj keď nemecký súd nariadil vydať maloletého na Slovensko, ona ho neuniesla. Otec ju a maloletého dokonca odviezol pri ich odchode do Nemecka autom na vlakovú stanicu. Potom, ako nemecký súd rozhodol, že maloletý má byť vydaný na Slovensko, toto rešpektovala aj vykonala. Po príchode na Slovensko jej otec zakázal akýkoľvek styk s maloletým, lebo už majú iné plány. Neakceptoval jej prosbu byť so synom čo najviac času, aj keď bol vopred informovaný, že príde na Slovensko. Keď maloletému vo februári 2022 povedala, že budú spolu u babky a deda vo E., tak sa tešil, no žiaľ otec to zakázal. Ona nechcela, aby dochádzalo k ďalším konfliktom, tak sa vopred vzdala. Vo E. má maloletý vytvorený vhodné podmienky na bývanie s ňou, čo môže skontrolovať aj sociálny pracovník. Zdôraznila, že dňa 25.2.2022 jej otcom nebolo umožnené sa vrátiť do miest jej trvalého pobytu na Slovensku, kde sa dieťa nachádzalo. Nebolo jej pri otvorení vchodových dverí umožnené ani vstúpiť do domu, otec jej zabránil čo i len objasniť maloletého. Snažila sa mu vysvetliť, že chce vidieť dieťa, čo on vôbec neakceptoval, napadol ju a doslova ju chcel vyhodiť, kde medzi prahom vchodových dverí zabalansovala a zachytila sa o jeho krk a ruku, čo ju zachránilo pred pádom a ublížením si. Maloletý sa rozplakal a prosil ju, aby počúvala ocka. Otcovi sa násilím podarilo vyhodiť ju z domu, zamkol vchodové dvere a zavolať políciu. Maloletému neustále vsugeruje, že ho chce matka uniesť, preto prišla na Slovensko. Otec maloletého manipuluje proti nej a robí všetko preto, aby s dieťaťom stratila puto. Má za to, že otcovi pôvodne uzavretá ústna dohoda o jeho súhlase na jej život s dieťaťom v Nemecku na dobu neurčitú prestala vyhovovať, tak sfaľšoval listinu a predložil novú dohodu so súhlasom na jeden rok. Jej podpis na tejto dohode bol na nemeckom súde preverený a sfaľšovanie bolo percentuálne vyjadrené na 57%. Uviedla, že otec ďalej sfaľšoval prihlášku a zavádzal riaditeľku Materskej školy M. v T., lebo tvrdil, že dnes sa vrátili z Nemecka a B. bude navštevovať Materskú školu v T.. Prijatie dieťaťa do slovenskej materskej školy jej telefonicky oznámila riaditeľka. Ona jej vysvetlila, že nič nepodpísala, že sa nachádza v Nemecku a dieťa je pri otcovi na Slovensku pár dní na jeho želanie, ale že naďalej bude navštevovať škôlku v Nemecku, čo sa aj stalo po príchode do Nemecka. Uvedená situácia sa udiala minulý rok. Potvrdila, že komunikácia s manželom je veľmi komplikovaná, maloletý bol odhlásený aj z pobytu v Nemecku aj zo škôlky, preto nie sú pravdivé tvrdenia otca, čo preukazuje potvrdením o odhlásení maloletého z pobytu v Nemecku zo dňa 29.3.2022, potvrdením o odhlásení maloletého z nemeckej zdravotnej poisťovne, ako aj potvrdením o odhlásení maloletého z nemeckej materskej školy zo dňa 25.3.2022. Uviedla, že chápe, že maloletý otca ľúbi a bude hovoriť všetko, čo otec chce, aby mu neublížil. Ona sa mu snažila vysvetliť, že to, že s otcom nežijú spolu neznamená, že ho stratí, alebo že

ho neľúbia, ale otec s ňou nebol ochotný v tomto smere rovnako postupovať, aby ich rozchod synovi zjednodušili. Namiesto toho sa jej otec neustále vyhráždza, že príde o všetko, o syna i o prácu v Nemecku. Kontaktoval aj jej nadriadených, ale tí sú s ňou spokojní a nevyhodili ju. Má za to, že otec je pre syna veľká autorita, má na neho veľký vplyv, nekriticky preberá jeho názory a správanie. Ten ho neustále tlačí do toho, aby sa vyjadroval, ako ju neľúbi a nechce byť s ňou. Pritom sa o neho od narodenia riadne starala a majú silné väzby. Otec svojim správaním ku nej dáva synovi veľmi zlý príklad, ako sa chovať k mame, žene, partnerke, čo do budúca ovplyvní syna v chovaní k vlastnej žene. Otec absolútne popiera význam matky v živote ich syna, kým ona mu vždy umožnila styk a kontakt so synom, vždy o ňom pekne hovorila a vlastne jej môže ďakovať, že syna podporovala vo vzťahu s otcom a nesnažila sa ho negatívne proti otcovi ovplyvňovať a manipulovať ním. Zdôraznila, že prostredníctvom ich advokátov sa dohodli na jej styku s maloletým, musela vyhlásiť, že do Nemecka dieťa nevezme a navrhnuť len styk bez prespania, čo aj urobila, ale napriek dohode jej otec styk neumožňuje. Je toho názoru, že sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, aby maloletý bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že túto budú zabezpečovať v dvojtyždňovom intervale striedania tak, že od prvého dňa v mesiaci od 17:00 hod. do pätnásteho dňa v mesiaci do 17:00 hod. bude maloletý v osobnej starostlivosti jej a od pätnásteho dňa v mesiaci od 17:00 hod. do prvého dňa nasledujúceho mesiaca do 17:00 hod. bude maloletý v osobnej starostlivosti otca s miestom odovzdania a prevzatia dieťaťa v mieste bydliska preberajúceho rodiča. Pokiaľ by bol odvolací súd iného názoru, navrhla, aby jej počas dočasnej osobnej starostlivosti otca bol upravený styk s maloletým v rozsahu prvých dvoch víkendov v mesiaci, teda od prvého štvrtka v danom mesiaci od 16:00 hod. do nasledujúceho pondelka do 18:00 hod. a od druhého štvrtka v danom mesiaci od 16:00 hod. do nasledujúceho pondelka do 18:00 hod. s miestom prevzatia a odovzdania dieťaťa v mieste bydliska otca.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že rozsah náležitostí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je vymedzený v § 326 CSP, pričom podstatou návrhu má byť opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Osvedčovanie skutočností uvádzaných v návrhu však nie je totožné s plnohodnotným dokazovaním v zmysle § 185 CSP. Osvedčovanie znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti. Matka sa preto mylí ak súdu prvej inštancie vytyka, že vo veci nariadenia neodkladného opatrenia nezisťoval skutočný stav veci a preto je rozhodnutie predčasné a nezákonné. Zároveň poukázal na to, že pokiaľ bolo neodkladné opatrenie nariadené len v rozsahu osvedčenia, je nelogické vytykať súdu, že nezisťoval skutočný stav veci a neaplikoval v konaní vyšetrovaciu zásadu. K tvrdeniu matky o nadbytočnosti výroku o zápise maloletého do predškolského zariadenia uviedol, že matka žiaden takýto súhlas mu nedala. Udelenie tohto súhlasu v odvolaní ani nepreukázala. Tvrdí, že mu opakovane odmietala poskytnúť súčinnosť s umiestnením maloletého do predškolského zariadenia. Pokiaľ by jej tvrdenie bolo pravdou, že mal týmto súhlasom disponovať, tak výrok súdu nebol žiadnym spôsobom spôsobilý zasiahnuť do rodičovských a procesných práv matky. Má za to, že matka nemôže namietat nezákonnosť výroku súdu, o ktorom sama tvrdí, že je nadbytočný, lebo len vyjadruje to, čo sama už vykonala. K námietke matky o nezákonnosti výroku o povinnosti prispievať na výživu maloletého pripomína, že matka až do vydania uznesenia žiadnym spôsobom neprispievala na výživu maloletého. Túto skutočnosť v odvolaní ani nerozporuje. Zdôraznil, že matka doteraz žiadnym spôsobom nepreukázala jej majetkové pomery. Uviedol, že nariadené výživné je iba v nevyhnutnej miere, predstavuje určenie výživného tak, aby to postačovalo aspoň na uhrádzanie základných nevyhnutných životných nákladov maloletého. Nejde o konečný výrok o výživnom v zmysle § 62 Zákona o rodine. K tvrdeniu matky, že jej nie je jasné, prečo v čase návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nepracoval uviedol, že matka opakovane odmietala dať súhlas s umiestnením maloletého do predškolského zariadenia, preto musel zabezpečovať celodennú starostlivosť o maloletého. Až na základe uznesenia o umiestnení maloletého do predškolského zariadenia dňa 5.4.2022 mohol uzavrieť so spoločnosťou Winners Reality Slovakia s.r.o. zmluvu o spolupráci. Zároveň poukázal na to, že matka v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by spochybnili jej schopnosť uhrádzať výživné v stanovenej výške. Nesúhlasí s návrhom matky o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Poukázal na to, že matka v odvolaní uvádza, že si svoje pomery upravila tak, že vie byť na Slovensku 15 dní nepretržite, čo má preukazovať potvrdenie jej nemeckého zamestnávateľa. Toto potvrdenie však v žiadnom prípade nepreukazuje, že zamestnávateľ jej umožní byť na Slovensku aspoň 15 dní každý mesiac. V potvrdení sa uvádza: „V rámci rozhovoru s Vami ako zamestnancom sa dohodlo, že od marca vždy začiatkom mesiaca dostanete možnosť, aby ste mohli kyvadlovo cestovať za svojim synom na Slovensko. Toto bude po dohode a v rámci možností zohľadnené v pláne služieb spolu s využitím voľných dní a dovolenky. V ostatnom čase bude pracovná činnosť vykonávaná v súlade s týždenným

pracovným časom.“ Poukázal aj na to, že nie je ani zrejmé, kedy matka bude cestovať. Konštatuje, že nepodložené obviňovanie matky jasne hovorí proti tomu, aby medzi nimi v tomto čase mohla fungovať striedavá osobná starostlivosť k maloletému. Je zjavné, že matka mu nedôveruje a seba vníma len ako obeť s jednoznačným názorom na správnu výchovu maloletého. Pripomenul, že to bola práve ona, ktorá sa dopustila medzinárodného únosu a bolo to jej správanie, pre ktoré podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Zároveň poukázal na to, že pre účely nariadenia osobnej starostlivosti k maloletému nie je splnená podmienka názoru maloletého, ktorý je schopný slobodne vyjadriť svoj názor. Taktiež nie je preukázané, že striedavou osobnou starostlivosťou budú lepšie zaistené potreby maloletého. K návrhu manželky na úpravu styku počas víkendov dal do pozornosti, že na základe komunikácie ich právnych zástupcov jej umožnil realizovať styk s maloletým v zmysle jej návrhov s prihliadnutím na názor maloletého. Podotkol, že vždy takmer v plnom rozsahu akceptoval návrh matky na styk s maloletým. Pokiaľ nedošlo k realizácii styku, bolo to napríklad z dôvodu, že si to maloletý neželal, alebo sa styk v niektorý deň nerealizoval z dôvodu iného programu maloletého. Išlo však o zriedkavé situácie. Na druhej strane sa styk realizoval vo väčšom rozsahu, ako bolo dohodnuté. Tieto skutočnosti preukazuje vzájomná e-mailová komunikácia právnych zástupcov, ktorú priložil k vyjadreniu. Keďže sa s matkou dokážu dohodnúť na úprave styku, aj keď v tomto čase najmä prostredníctvom ich právnych zástupcov, má za to, že nie je potrebné upravovať styk matky s maloletým, keďže on tomuto styku nebráni a nebráni. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky mal za to, že súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keďže aj súd v Nemecku vyhodnotil správanie matky ako nie v záujme maloletého dieťaťa, keďže výsledkom súdneho konania bolo navrátenie maloletého do krajiny obvyklého pobytu. Zdôraznil, že v čase, keď bol maloletý v Nemecku, otec telefonicky kontaktoval niekoľkokrát pracovníčku úradu a žiadal si sociálne poradenstvo, keďže sa nevedel dostať k synovi, matka mu neumožnila styk, ani telefonickú komunikáciu, preto následne kontaktoval aj Centrum pre medzinárodno-právnu ochranu detí a mládeže, Kanceláriu prezidentky Slovenskej republiky a právnik. Nakoľko vyjadrenia rodičov sú rozporuplné, rodičom odporučal poradenstvo na referáte poradensko-psychologických služieb, s čím súhlasili. Navrhol v riadnom konaní zistiť, či maloletý nie je vystavený konfliktu lojality, keďže aj otec uvádzal, že matka si dieťa v čase styku nahrávala na mobil, aby mala dôkazy pre súd. Zároveň majú informácie od psychologičky úradu, že sa matka správala nátlakovo a žiadala psychologičku o opätovné vykonanie pohovoru s maloletým, aj keď oni s maloletým rozprávali dvakrát a videli ho aj v jeho prirodzenom prostredí. Uviedol, že požiadavka matky na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti je toho času neopodstatnená, keďže mal. B. počas pobytu matky na Slovensku neprespával v jej domácnosti. Takýto model starostlivosti nemá vyskúšaný, matka nevie, ako dieťa bude reagovať. Zároveň nemajú prešetrené pomery na strane matky v zmysle sociálneho zisťovania.

6. Kolízny opatrovník zaslal do spisu správu o prešetrení pomerov v rodine mal. B., ktorú vykonal v konaní vo veci rozvodu manželstva účastníkov a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vedenom pod sp. zn. 19P/20/2022 na Okresnom súde Košice II. Matka sa vyjadrila, že v čase jej pobytu na Slovensku sa zdržiava vo E. v dome svojich rodičov, v ktorom má pre syna v čase realizácie styku vytvorené podmienky. Opisovala, ako prebiehali stretnutia so synom, stále to bolo za prítomnosti otca, otec údajne povedal, že môže byť styk aj bez neho, ale B. nechce. Ona chcela zobrať syna aj do E., čo otec zamietol. Uviedla, že jej príjem je 1.550 Eur mesačne a svoje mesačné výdavky vyčíslila na 1.300 Eur. V správe uviedol, že otec nesúhlasil so striedavou starostlivosťou, lebo v domácnosti matky sa fajčí, myslí si, že matka nemá vytvorené vhodné podmienky a podľa jeho slov by to nechcel ani syn. Je zamestnaný ako realitný maklér, mal by dosahovať príjem minimálne 700 Eur mesačne. Mal. B. povedal, že chodí do škôlky. S mamou sa stretáva, je to tak akurát. Keď je v Nemecku, tak si volajú. K babke a dedkovi nechodí lebo sa bojí, že ho niekde zoberú, alebo nevrátia. Kedysi u nich aj spal, ale teraz nechce. Kolízny opatrovník v prípade rozvodu odporučil zveriť maloletého do osobnej starostlivosti otca a určiť výživné s prihliadnutím na vek a odôvodnené potreby maloletého, s ohľadom na majetkové pomery matky. Striedavú osobnú starostlivosť považuje toho času za neopodstatnenú, keďže mal. B. počas pobytu matky na Slovensku neprespáva v jej domácnosti, takýto model starostlivosti nemá vyskúšaný, matka nevie, ako bude dieťa reagovať. Uvedené uviedol s ohľadom na zistenú vôľu maloletého. Zároveň navrhol upraviť styk medzi matkou a dieťaťom v čase, keď sa nachádza na Slovensku a zohľadniť skutočnosť, že od septembra 2022 mal. B. nastupuje do prvého ročníka na základnú školu.

7. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP).
8. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.
9. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.
10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.
11. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.
12. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.
13. Podľa ust. § 366 CMP Neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.
14. Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.
15. Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.
16. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.
17. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.
18. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.
19. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.
20. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie č.k. 19P/ 25/2022-62 zo dňa 17.3.2022 podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP a na základe otcom aj matkou osvedčených skutočností dospel k zhodnému právnemu záveru, ako súd prvej inštancie pokiaľ ide o rozhodnutie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia na dočasné zverenie mal. B. do osobnej starostlivosti otca, o určení výživného od matky v nevyhnutnom rozsahu a nahradení súhlasu matky na zápis maloletého do predškolského zariadenia, avšak k inému názoru, čo sa týka úpravy styku matky s dieťaťom. Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože bola osvedčená naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov daná záujmom maloletého dieťaťa, ktorému v dôsledku zjavne nezvládnutého vzťahu medzi rodičmi hrozí určité nebezpečenstvo nestability výchovného prostredia, keďže rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, vzťahy medzi nimi sú narušené a konfliktné. Mal. B. je od návratu na Slovensko vo faktickej starostlivosti otca, ktorý sa o neho riadne stará. Matka ho pravidelne navštevuje z Nemecka. Z vyjadrenia rodičov je zrejmé, že v súčasnej dobe sa nevedia na úprave styku s maloletým synom dohodnúť. Podľa matky jej otec styk neumožňuje. Otec naproti tomu poukazuje na komunikáciu ich právnych zástupcov, z ktorej je zrejmé, že matke umožnil

realizovať styk s maloletým v zmysle jej návrhov, avšak s prihliadnutím na názor maloletého. Podotkol, že vždy takmer v plnom rozsahu akceptoval návrh matky na styk s maloletým. Pokiaľ nedošlo k realizácii styku, bolo to napríklad z dôvodu, že si to maloletý neželal, alebo sa styk v niektorý deň nerealizoval z dôvodu iného programu maloletého. Išlo však o zriedkavé situácie.

21. Každý prípad prerušenia spolužitia rodičov maloletého dieťaťa, ktorý je spojený s vymanením maloletého z osobnej starostlivosti jedného z rodičov, je dôvodom prakticky bezodkladnej potreby upravenia rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Takáto úprava však musí mať svoje opodstatnenie (porovnaj ÚS 586/2014). Je potrebné zdôrazniť, že v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti, je prioritný záujem detí, ktorý nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii výchovného pôsobenia. Posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa je však otázkou právnou, nie skutkovou a pre jeho posúdenie je potrebné vychádzať z práv dieťaťa zakotvených predovšetkým v Dohovore o právach dieťaťa, kde z čl. 8 ods. 1 vyplýva, že dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahu so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných zväzkov v súlade so zákonom a vylúčením nezákonných zásahov.

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom neodkladných opatrení v konaní starostlivosti súdu o maloletých je úprava práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia, kedy možno nariadiť odovzdať maloletého do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti, prípadne určiť výživné v nevyhnutnej miere, alebo ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery maloletého dieťaťa (§ 325 ods. 1 CSP). Inštitút neodkladného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť na ochranu práv maloletých detí v situáciách, keď sú práva detí zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove detí, ktorá je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom nariadenia neodkladného opatrenia vo veciach maloletých detí je poskytnutie preventívnej ochrany ich práv a záujmov ešte pred ich porušením či ohrozením. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup určený pre dokazovanie. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava jestvujúcich pomerov, ktoré, ako vyplýva zo samotného pojmu, neznesú ďalší odklad. Musí ísť o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa, a to aj bez vykonania potrebného dokazovania. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade je predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa upraviť stretávanie sa s matkou vo vopred stanovených dňoch a hodinách, keďže vzájomná dohoda medzi rodičmi sa neuskutočňuje a otec ponecháva rozhodovanie o styku na maloleté dieťa, ktoré ešte nemôže dostatočne chápať zmysel, prečo je potrebný pravidelný kontakt medzi rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené do starostlivosti a samotným dieťaťom. Práve tu je aj úloha preferenčného rodiča dieťa na styk s druhým rodičom pripraviť tak po materiálnej ako aj po psychickej stránke.

23. Z obsahu spisu je zrejmé, že matka stále žije a pracuje v Nemecku. V rámci rozvodového konania (aj v návrhoch do rozvodu) navrhuje maloletého zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, s čím otec nesúhlasí. Nemecký súd rozhodol o návrate maloletého na Slovensko, kde sa o neho riadne stará otec. Kolízny opatrovník pri šetrení pomerov zistil, že maloletý je u otca spokojný, chodí do škôlky, súčasný stav mu vyhovuje. Matku neodmieta, stretáva sa s ňou, ale má strach, že ho niekam zoberie. S otcom sa cíti bezpečne. Za súčasnej situácie ani kolízny opatrovník neodporučal striedavú osobnú starostlivosť. Preto je aj pre odvolací súd logickým vyústením, že maloletého súd prvej inštancie dočasne zveril do osobnej starostlivosti otca. Tým bola zároveň naplnená dikcia zákona o rodine, že aj dieťa má právo vyjadriť svoj názor a súd by naň mal prihliadať.

24. K vyživovacej povinnosti odvolací súd uvádza, že táto predstavuje obsahovú zložku základných rodinnoprávnych vzťahov, pričom plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania alebo stravovania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určí súd. Obsahom neodkladného opatrenia podľa § 366 CMP je uloženie povinnosti platiť výživné v nevyhnutnej miere tak, aby to postačovalo aspoň na uhrádzanie základných nevyhnutných

životných nákladov (potrieb). V tomto prípade matka neplatila žiadne výživné na mal. B., napriek tomu, že tento je v celodennej starostlivosti otca, ktorý svoju vyživovaciu povinnosť nahrádza osobnou starostlivosťou. Odvolací súd poukazuje na to, že neodkladným opatrením v zmysle § 366 CMP súd môže nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere, čo je vždy menej, ako výživné určené podľa schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča podľa § 62 Zákona o rodine, avšak aj pri nariadení neodkladného opatrenia musí súd zvažovať kritériá pre určenie výšky výživného podľa § 75 Zákona o rodine. Jednak musí prihliadnuť na odôvodnené potreby oprávneného, t.j. mal. dieťaťa, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, v tomto prípade matky. Podľa vyjadrenia matky pred kolíznym opatrovníkom je jej mesačný príjem 1.550 Eur a svoje mesačné výdavky vypočítala na 1.300 Eur. Určené výživné predstavuje nevyhnutný rozsah, keďže výživné pre mal. B. v sume 100 Eur (denné výživné 3,33 Eur), čo jednoznačne nemôže pokrývať všetky jeho mesačné výdavky, preto bezpochyby ich zvyšnú časť musí dopĺňať otec.

25. Čo sa týka nahradenia súhlasu matky na zápis maloletého do predškolského zariadenia, odvolací súd konštatuje, že nevyhnutným predpokladom pre vyhoviecie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa je naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov osvedčená, ak existuje obava, že by mohlo byť ohrozené nielen zdravie dieťaťa ale aj iný dôležitý záujem maloletého dieťaťa. Plnenie povinnej predškolskej dochádzky je nielen právom dieťaťa, ale aj jeho zákonnou povinnosťou, je teda v záujme dieťaťa, aby si predškolskú dochádzku plnilo. Z obsahu spisu opätovne vyplynul rozpor medzi rodičmi, keď otec tvrdil, že matka mu odmietala dať súhlas so zápisom mal. B. do predškolského zariadenia, naproti tomu matka uviedla, že ona mu súhlas dala. Tu odvolací súd konštatuje, že matka svoje tvrdenie žiadnym spôsobom nepreukázala. Aj keď zo správy kolízneho opatrovníka je zrejmé, že v súčasnej dobe maloletý riadne chodí do škôlky, podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Odvolací súd poukazuje na to, že na jeho nariadenie je postačujúce, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Pretože sa jedná o konanie o neodkladnom opatrení, prioritný je záujem maloletého, čiže plnenie si jeho povinnej predškolskej dochádzky, preto odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne rozhodol o nahradení súhlasu matky na zápis maloletého do predškolského zariadenia.

26. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o výchove, výžive maloletého B. a o nahradení súhlasu matky na zápis maloletého do predškolského zariadenia ako vecne správne podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

27. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

28. Odvolací súd uvádza, že posúdenie, či je v konkrétnom prípade nevyhnutná bezodkladná ingerencia do pomerov účastníkov je ponechané na úvahu súdu, pričom v konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa súd posudzuje nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia z hľadiska záujmov maloletého dieťaťa, ktoré však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa je otázkou právnou nie skutkovou. Inštitút neodkladného opatrenia v konaniach o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom má slúžiť na ochranu práv maloletých detí v situáciách, keď sú ich práva zjavne ohrozené a to do doby, keď o výchove detí, ktorá je inštitútom hmotného práva nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní zobral do úvahy, že maloletý býva so svojim otcom a matka dochádza z Nemecka, kde si zariadila svoje pracovné záležitosti tak, aby na Slovensku mohla byť prvé dva týždne v mesiaci. So synom by chcela tráviť čo najviac času, ale otec jej to nedovoľuje. Podľa vyjadrenia otca, ten jej v stretávaní sa so synom nebráni, styk jej umožňuje podľa dohody ich právnych zástupcov, avšak s prihliadnutím na aktuálnu vôľu mal. B.. Odvolací súd rešpektoval vôľu a vyslovený názor maloletého na stretávanie sa s matkou, avšak je toho názoru, že maloletý vzhľadom na svoj vek ešte nevie plne posúdiť, čo je jeho najlepší záujem. Odvolací súd musel zároveň zohľadniť skutočnosť, že matka dochádza na Slovensko z Nemecka, kde žije a pracuje a u zamestnávateľa si vybavila, že prvú polovicu v mesiaci môže tráviť na Slovensku. Vzhľadom na konfliktné situácie medzi rodičmi a postoj otca, že stretávanie

syna s matkou ponechával na vôľu mal. B., odvolací súd považoval za nevyhnutné, presne určiť dni a hodiny stretávania sa matky s maloletým. Pri úprave styku vychádzal z toho, že matka sa o maloletého vie riadne postarať, maloletý je na ňu zvyknutý, ale nemá voči nej plnú dôveru, bojí sa, že ho niekam zoberie. Na domácnosť matkiných rodičov nie je zvyknutý, preto aj podľa názoru kolízneho opatrovníka styk upravil bez prespávania u matky. Zároveň uložil otcovi povinnosť maloletého na styk s matkou riadne pripraviť, to znamená tak po materiálnej ako aj po psychickej stránke. Naproti tomu matke uložil, vyslovene z praktického hľadiska, povinnosť informovať otca o jej príchode na Slovensko a teda aj na styk so synom.

29. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa ust. § 388 CSP zmenil napadnuté rozhodnutie vo výroku o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v prevyšujúcej časti a upravil styk matky s mal. B. tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

30. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).